

NOTA

INVESTERINGEN, WAARDERINGEN EN AFSCHRIJVINGEN

Groenalliantie Midden-Holland e.o.

Opgesteld door:
Staatsbosbeheer

In opdracht van:
Groenalliantie Midden-Holland e.o.

Datum:
DB 28-03-2024

1. Inleiding	3
2. Indeling vaste activa	4
2.1 Vaste activa	4
2.1.1 <i>Immateriële vaste activa</i>	4
2.1.2 <i>Materiële vaste activa</i>	4
2.1.3 <i>Financiële vaste activa</i>	5
3. Waardering	6
3.1 Waardering	6
3.2 Bijdrage van derden	6
3.3 Restwaarde	6
3.4 Rentetoerekening	7
4. Activering	8
4.1 Activeringscriteria	8
4.2 Activeringsgrens	9
5. Afschrijving	10
5.1 Afschrijvingsmethodiek	10
5.2 Aanvangsdatum afschrijving	10
5.3 Afschrijvingstermijn	11

1. Inleiding

Voor u ligt de Nota Investerings, Waarderingen en Afschrijvingen. De Nota Investerings, Waarderingen en Afschrijvingen is een beleidsnota welke uitvoering geeft aan het hoofdstuk Financiële positie van de financiële verordening, meer specifiek artikel 12.

Het doel van voorliggende Nota Investerings, Waarderingen en Afschrijvingen is het formuleren van beleid en het vastleggen van de uitgangspunten voor het activeren, waarderen en afschrijven van investeringen. Het voorgestelde beleid voldoet aan de algemene wet- en regelgeving, het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de verslaggevingsvoorschriften voor (onder andere) gemeenschappelijke regelingen.

De vertaling vanuit hetgeen is voorgeschreven door het BBV wordt naar het beleid vertaald via de beleidsuitgangspunten. Specifieke keuzemogelijkheden binnen de beleidsuitgangspunten zijn apart inzichtelijk gemaakt.

2. Indeling vaste activa

2.1 Vaste activa

Vaste activa zijn voor langere tijd vastgelegde vermogensbestanddelen die niet op korte termijn in liquide middelen zijn om te zetten. Een actief is een uit gebeurtenissen in het verleden (bijvoorbeeld door aankoop of productie) voortgekomen (bedrijfs-)middel waarover het recreatieschap de beschikkingsmacht heeft en dat potentie heeft tot het leveren van een bijdrage in het genereren van middelen. Tot de activa kunnen ook worden gerekend die investeringen in de openbare ruimte die een meerjarig maatschappelijk nut opleveren.

Artikel 33 van het BBV geeft aan dat onder de vaste activa afzonderlijk opgenomen worden:

1. de immateriële vaste activa;
2. de materiële vaste activa;
3. de financiële vaste activa.

2.1.1 Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn de activa die, in tegenstelling tot de materiële vaste activa, niet stoffelijk (niet tastbaar) en, in tegenstelling tot de financiële vaste activa, niet financieel van aard zijn.

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen (art. 34 BBV):

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief;
- c. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

2.1.2 Materiële vaste activa

Materiële vaste activa zijn altijd stoffelijk van aard, en hiermee wordt nut verkregen over meerdere jaren.

In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen (art. 35 BBV):

- a. investeringen met een economisch nut;
- b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
- c. investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De belangrijkste aspecten van investeringen met economisch en maatschappelijk nut zijn in onderstaande tabel toegelicht:

	Investeringen met een economisch nut	Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut
Kenmerk	Dragen bij aan de mogelijkheid middelen te verwerven en/of zijn verhandelbaar (het is niet relevant of winstgevend verhandeld kan worden of het mogelijk genereren van kostendekkende opbrengsten)	Genereren geen middelen en er is geen markt voor
Activeren	Verplicht	Verplicht
Uitzondering	Kunstvoorwerpen met een cultuurhistorische waarde	N.v.t.

Bedrag activering	Bruto uitgaven -/- bijdragen van derden	Bruto uitgaven -/- bijdragen van derden /- + opslag overheadkosten/indirecte kosten
Waardering	Verkrijgings- of vervaardigingsprijs	Verkrijgings- of vervaardigingsprijs
Reserves	Eventuele reserves mogen niet in mindering van investering worden gebracht. Reserves kunnen wel worden gebruikt ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten in de exploitatie	Eventuele reserves mogen niet in mindering van investering worden gebracht. Reserves kunnen wel worden gebruikt ter dekking van de jaarlijkse kapitaallasten in de exploitatie
Afschrijven	Verplicht, onafhankelijk van het resultaat	Verplicht, onafhankelijk van het resultaat
Afschrijvingstermijn	Op basis van verwachte toekomstige gebruiksduur	Op basis van verwachte toekomstige gebruiksduur

2.1.3 Financiële vaste activa

Financiële vaste activa zijn vaste activa die een langdurig financieel belang vertegenwoordigen.

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen (art. 36 BBV):

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;
- b. leningen aan:
 1. openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel a, van de Wet financiering decentrale overheden;
 2. woningbouwcorporaties;
 3. deelnemingen;
 4. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuld papier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;

3. Waardering

Voor het bepalen van de waarde van het activum worden onderstaande waarderingsgrondslagen gehanteerd.

3.1 Waardering

Voor de waardering van vaste activa gelden eenduidige regels. Artikel 63 BBV bepaalt dat activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs (excl BTW). De definities zijn volgens het BBV:

- De verkrijgingsprijs bestaat uit de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
- De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschafkosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van dat actief wordt gewerkt.

Artikel 63 lid 4 BBV geeft aan dat voor in erfpacht uitgegeven gronden de uitgifteprijs van eerste uitgifte geldt als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde (een laag bedrag pro memorie).

De reden hiervoor is dat het economisch eigendom niet meer bij de erfverpachter ligt. De waardering van deze objecten wordt niet geheel op nihil gesteld maar op een registratiewaarde van bijvoorbeeld 1 euro per m², 100 m² of 1.000 m². De reden hiervoor is dat het van belang is dat de betreffende overheid de registratie van de gronden blijft voeren. Goed inzicht in de bezittingen is nodig omdat het kan voorkomen dat contractueel bepaald is dat de overheid in geval van bijvoorbeeld het wijzigen van de bestemming recht heeft op een aanvullende som.

Het BBV geeft aan dat voor activa waarvan de bestemming verandert, de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans wordt opgenomen. Deze waarde kan namelijk met het oog op de nieuwe bestemming relevant zijn. De toelichting refereert in dit kader aan bijvoorbeeld verkoopvoornemens. Belangrijk hierbij is dat het verloren gaan van een duurzame gebruiksintentie primair behoort te leiden tot rubricering als vlottend actief. Vervolgens zal in deze toelichting moeten worden opgenomen welke omvang de actuele waarde heeft.

3.2 Bijdrage van derden

Het artikel 62 BBV bepaalt dat alle vaste activa worden geactiveerd voor het bedrag van de investering. Dit betekent de bruto-methode. Bijdragen van derden die direct in verband staan met een actief moeten op de waardering daarvan in mindering worden gebracht. Hier is sprake van de netto-methode.

Beleidsuitgangspunt

- Bijdragen derden worden standaard in mindering gebracht op het investeringsbedrag bij zowel investeringen bij economisch en maatschappelijk nut.

3.3 Restwaarde

Volgens de commissie BBV dienen afschrijvingen zo goed mogelijk het waarde-verloop weer te geven. Hierin speelt de restwaarde zodoende een rol. De restwaarde van een investering is maximaal de te verwachten verkoopwaarde. Daarnaast is het gebruikelijk bij het schatten van de restwaarde rekening te houden met eventuele verwijderingslasten.

Onder restwaarde wordt verstaan: de waarde van de investering na de gebruiksperiode c.q. nuttigheidsperiode. Het is gebruikelijk om, wanneer een investering na de gebruiksduur nog een waarde heeft, deze in de berekening van de hoogte van de afschrijving mee te nemen. Uit oogpunt van voorzichtigheid is het raadzaam om deze restwaarde niet te hoog in te schatten.

3.4 Rentetoerekening

In het BBV is opgenomen dat rentekosten verplicht aan de taakvelden moet worden toegekend op basis van een bij de begroting voorgerecalculeerd omslagrentepercentage. De basis hiervoor is de boekwaarde per 1 januari van de vaste activa die bij de taakvelden horen. In geval van projectfinanciering worden de hiermee gemoeide rentelasten direct vanaf het taakveld Treasury doorbelast aan het taakveld waarop de investering betrekking heeft. Deze rentelasten worden buiten de berekening van de rente omslag gehouden.

4. Activering

4.1 Activeringscriteria

Art. 59 BBV geeft aan dat alle investeringen moeten worden geactiveerd, met uitzondering van kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde.

Artikel 60 BBV bepaalt dat kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren, en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61 BBV bepaalt dat bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd indien:

- a. sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;
- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd indien de derde in gebreke blijft of het schap anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Voor in bezit zijnde of aan te kopen gronden geldt dat deze worden geactiveerd tegen de verkrijgingsprijs. Veel gronden worden om niet verkregen of voor een groot deel worden subsidies ontvangen. Grond is een economisch goed zonder duurzame waardevermindering; de economische levensduur is oneindig. De waarde van grond daalt namelijk niet door het gebruik. De waardeontwikkeling van grond is echter wel afhankelijk van het gebruik daarvan. Op grond mag dan ook niet worden afgeschreven tenzij aanwijsbaar en aantoonbaar sprake is van waardevermindering.

Beleidsuitgangspunt

- Activa met een levensduur van vier jaar of minder worden direct ten laste van de exploitatie gebracht en niet geactiveerd.
- Investeringskosten met een economisch nut worden geactiveerd, tenzij de verkrijgings- of vervaardigingsprijs lager is dan het grensbedrag conform het gestelde in bijgaande tabel. Hier kan van afgeweken worden indien de aard van het actief dit rechtvaardigt.
- Investeringskosten met een maatschappelijk nut worden geactiveerd, tenzij de verkrijgings- of vervaardigingsprijs per component lager is dan het grensbedrag conform het gestelde in bijgaande tabel. Investeringskosten in de openbare ruimte met een economisch/maatschappelijk nut worden geactiveerd onder aftrek van bijdragen van derden die in een directe relatie hiertoe staan.
- Afschrijving van de investering vindt in een passende termijn plaats. De afschrijvingslasten van investeringen worden gedekt vanuit de ingestelde reserve afschrijvingslasten.
- De kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden geactiveerd, indien het algemeen bestuur hiertoe besluit, hiervoor een specifiek krediet beschikbaar heeft gesteld én aan alle eisen uit artikel 60 BBV is voldaan.
- Grond is een economisch goed zonder duurzame waardevermindering; de economische levensduur is oneindig. De waardeontwikkeling van grond is echter wel afhankelijk van het gebruik daarvan. Op grond wordt dan ook niet afgeschreven tenzij aanwijsbaar en aantoonbaar sprake is van waardevermindering.

4.2 Activeringsgrens

Investerings met een geringe omvang worden om praktische redenen niet geactiveerd, maar in één keer ten laste van de exploitatie gebracht. Dit is op grond van algemeen aanvaarde bedrijfseconomische beginselen toegestaan.

De grens van het activeren van enkelvoudige investeringen wordt gesteld op €25.000 exclusief BTW (indien de BTW terug te vorderen c.q. compensabel is). Wanneer een investering het bedrag van €25.000 overstijgt, zal activering op de balans plaats vinden.

Beleidsuitgangspunt

- Activeringsgrens economisch nut investeringen: € 25.000
- Activeringsgrens maatschappelijk nut investeringen: € 25.000 per component

5. Afschrijving

Het BBV schrijft voor dat op vaste activa met een beperkte gebruiksduur, waaronder begrepen de bijdragen aan activa in eigendom van derden, jaarlijks wordt afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Onderstaand wordt ingegaan op de afschrijvingsmethodiek, de aanvangsdatum van afschrijvingen en de afschrijvingstermijnen.

5.1 Afschrijvingsmethodiek

Afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.

Het BBV laat de gemeenschappelijke regelingen vrij in de keuze voor een afschrijvingsstelsel mits dit stelsel is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur (artikel 64 BBV).

Artikel 64 van de BBV toont dat de methode van afschrijving stelselmatig moet zijn. Dit betekent dat wijzigingen niet jaarlijks kunnen worden doorgevoerd. Er dient bij start van afschrijving een keuze gemaakt te worden. Enkel om gegronde redenen mag de afschrijvingsmethode gewijzigd worden.

In de praktijk zijn er vele afschrijvingsmethoden waarbij de meest voorkomende de lineaire afschrijving en de annuïtaire afschrijving zijn. De lineaire afschrijvingsmethode wordt principieel vanuit waarderingsgrondslagen als uitgangspunt genomen. De annuïtaire methode wordt toegepast waarbij tarieven van belang zijn en daar waar een onderhoudsvoorziening voor gebouwen is ingesteld. De annuïteitenmethode geeft stabiliteit in de samenhang van de heffingen.

Lineaire afschrijving

De kenmerken van lineaire afschrijving zijn:

- een evenredige spreiding van de afschrijvingslasten over de gebruiksperiode;
- in geval van het toerekenen van rente, daalt deze in de loop van de tijd;
- het totaal van de afschrijvings- en rentelasten daalt in de loop van de gebruiksperiode. Hierdoor ontstaat ruimte in de exploitatie (door lagere afschrijvingslasten) wanneer onderhoudslasten in de tijd oplopen.

Annuïtaire afschrijving

De kenmerken van annuïtaire afschrijving zijn:

- de annuïtaire afschrijving gaat uit van jaarlijks gelijkblijvende annuïteiten; de som van afschrijving en rente is elk jaar gelijk.
- Terwijl het afschrijvingsdeel stijgt, daalt de rente component in de loop van de levensduur.

Omdat bij lineaire afschrijving de jaarlijkse lasten in de exploitatie afnemen heeft deze methode voor het schap de voorkeur.

Beleidsuitgangspunt

- Hanteren lineaire afschrijvingsmethode, waarbij de rentecomponent buiten beschouwing wordt gelaten.
- In een specifieke situatie kan het algemeen bestuur op basis van een gemotiveerd voorstel besluiten tot een afwijkende afschrijvingsmethode.

5.2 Aanvangsdatum afschrijving

Aan het eind van het betreffende jaar wordt de investering op de balans geboekt als activa in ontwikkeling. Het BBV kent geen rubriek activa in ontwikkeling binnen de materiele vaste activa.

Materiele vaste activa die in ontwikkeling zijn, moeten op de betreffende categorie binnen de materiele vaste activa worden gepresenteerd.

Met afschrijven wordt gestart vanaf 1 januari van het jaar na het jaar van ingebruikname (n+1). De datum van ingebruikname in het jaar 'n' is daarbij niet van belang. 'n' is het jaar waarin de investering (het object) in gebruik is genomen.

Beleidsuitgangspunt

- De afschrijving op het actief start per 1 januari van het kalenderjaar volgend op het jaar van aanschaf c.q. volledige egalisatie van de investering.

5.3 Afschrijvingstermijn

De afschrijvingstermijn dient zo goed mogelijk aan te sluiten op de feitelijke waardedaling van het actief. Bij deze waardedaling moet rekening worden gehouden met de technische en/of economische levensduur.

De technische levensduur is de periode dat het actief technisch gebruikt kan worden. De economische levensduur is de periode waarin het actief naar schatting economisch gebruikt kan worden. In beginsel is iedere termijn die op een weloverwogen manier tot stand komt acceptabel.

Bij deze overwegingen dienen de volgende aspecten te worden betrokken:

1. Technische slijtage, deze ontstaat door twee factoren.
 - a. het verloop van de tijd
 - b. afhankelijk van de omvang van het gebruik.
2. Economische slijtage; hoewel het actief technisch nog niet is versleten voldoet het niet meer aan de eisen van deze tijd. Deze veroudering wordt dan ook wel economische slijtage genoemd.

Vanuit het BBV is bepaald dat indien naar verwachting duurzame waardevermindering plaatsvindt van vaste activa deze waardevermindering onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking wordt genomen. Verder worden voorraden en deelnemingen gewaardeerd tegen de marktwaarde indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Tevens wordt een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

Het BBV schrijft voor dat de afschrijvingsduur voor kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief ten hoogste vijf jaar is (artikel 64 lid 6 BBV).

Beleidsuitgangspunt

- Versnelde afschrijving, anders dan wegens duurzame waardevermindering, vindt niet plaats.
- De afschrijving wordt bepaald aan de hand van het geïnvesteerde bedrag en de afschrijvingsduur. Met een eventuele restwaarde na afloop van de afschrijvingsduur wordt geen rekening gehouden.
- De afschrijvingslasten van de in 2018 geactiveerde investeringen worden gedekt vanuit de ingestelde reserve afschrijvingslasten.
- Op financiële vaste activa wordt niet afgeschreven, behoudens in een situatie dat de waarde van het actief duurzaam lager is. Een uitzondering vormt de geactiveerde bijdragen aan activa in eigendom van derden.
- Per soort actief de levensduur bepalen. Voor soortgelijke activa wordt een gelijke levensduur gehanteerd.
- De te hanteren afschrijvingstermijnen:

○ Gronden en terreinen	geen afschrijving	
○ Bedrijfsgebouwen	25, 30 of 35 jaar	
○ Grond- weg- en waterbouwkundige werken	10-35 jaar	
○ Machines, apparaten en installaties	4,5,6,7,10 of 15 jaar	
○ Overige materiele vaste activa	afhankelijk	van de
gebruiksduur		